

Het beste van Hamburg in 6 routes

Route 1 Altstadt, Neustadt & St. Georg **p. 18**

In het hart van Hamburg vind je statige gebouwen, luxe winkels en restaurants, het Alstermeer, de grote musea en een levendige lhbtq+-scene vol restaurants.

Route 2 HafenCity & Speicherstadt **p. 38**

Het ultramoderne HafenCity en de historische Speicherstadt hebben het allebei: water, wandelkades, een urban-maritieme sfeer en indrukwekkende architectuur.

Route 3 Schanzenviertel, Karolinenviertel & Rotherbaum **p. 58**

Het alternatieve en linkse karakter is sterk voelbaar in het Schanzenviertel. Winkelen doe je in het Karolinenviertel. Rotherbaum is de Joodse wijk, met de universiteit.

Route 4 Eimsbüttel, Eppendorf, Harvestehude & Winterhude **p. 78**

Hier vind je de chique, hippe woonwijken. Dit zijn geen typische toeristenbuurten, maar het wemelt er van de bijzondere boetieks en fijne cafés.

Route 5 Altona & Ottensen **p. 98**

Altona heeft de Elbe, de Fischmarkt, vele visrestaurants en het Altonaer Balkon met goed uitzicht. Ontdek in Ottensen creatieve bars.

Route 6 St. Pauli **p. 118**

Dit is de wijk van het wilde nachtleven op de beruchte Reeperbahn. Deze oude zeemannsbuurt aan de Elbe is alternatief, politiek geëngageerd en vernieuwend.

Over onze local

Voor Eva heeft Hamburg het allemaal. Ze woont en werkt er sinds 2020 en heeft de stad volledig omarmd. Je vindt haar samen met vrienden in het hippe Schanze en het Karolinenviertel. Ze wandelt graag langs de Elbe om schepen te kijken en ze doorkruist de stad op de fiets. Haar rust vindt ze in het park Planten un Blomen of rennend om de Alster. Eva sluit graag haar dag af in een van de vele kroegen die Hamburg rijk is.

Local

Eva Ridders

Werk

Ingenieur en
tekstschrijver

Tip

Thämers is mijn favoriete tent voor een snelle Duitse hap en een goed bierdje. Je zit er aan lange tafels tussen de locals.

Time to Momo in Hamburg

Stap je hotel uit en loop regelrecht naar de leukste wijken van de stad. Onze auteurs vertellen je waar je nieuwe restaurants vindt en waar je moet zijn voor de beste koffie of dat lokaal gebrouwen bier. Bij Time to Momo slaan we de dertien-in-een-dozijn-winkelstraten over en wandel je, terwijl je onderweg een bezienswaardigheid meepikt, naar de tofste winkels, vintagemarkten, creatieve hotspots en fijne parken waar de locals zelf graag komen. Onderweg kom je langs nog veel meer interessante adressen, dus kijk goed om je heen.

Hamburg is een stad van contrasten: van alternatieve wijken met markten en vintagewinkels tot chique wijken met luxe klassiekers en conceptstores. Van historische gebouwen zoals het Rathaus tot het ultramoderne HafenCity met de Elbphilharmonie. Daartussenin vind je het rauwe en met graffiti kunst beklede St. Pauli. Dan zijn er nog het Alstermeer, een haven waar het leven altijd door gaat, interessante musea en de vele bars waar je danst tot de zon opkomt.

Haal alles uit je stedentrip

Met de zes routes in deze gids kun je te voet en in je eigen tempo de leukste wijken van de stad ontdekken. De routes leiden je langs musea en bezienswaardigheden, maar laten je vooral ook zien waar je kunt eten en drinken, kunt shoppen en leuke dingen kunt doen. We tippen je de beste adressen waar we zelf ook graag komen, dus misschien komen we elkaar wel tegen.

Op de overzichtskaart voor in de gids kun je zien door welke delen van de stad de routes lopen. Voor een gedetailleerde plattegrond per route ga je naar het begin van het betreffende hoofdstuk. Daarop vind je ook de adressen en de legenda. Aan de kleur van de bolletjes kun je zien om wat voor soort adres het gaat. Verderop in het hoofdstuk wordt elk adres steeds uitgebreid beschreven en vind je de adresgegevens, openingstijden en bereikbaarheid.

Zonder de genoemde adressen uitgebreid te bezoeken, duurt één route ongeveer twee à drie uur. De afstand in kilometers vind je boven de routebeschrijving.

Prijsindicatie

Om je een idee te geven van de prijzen in restaurants, vind je bij de adresgegevens een, twee of drie eurotekens. Ze geven de gemiddelde prijs aan van een ontbijt-, lunch- of hoofdgerecht. € is tot 15 euro, €€ is 15 tot 35 euro en €€€ is 35 euro of meer. De entreprijzen van bezienswaardigheden zijn de reguliere tarieven.

Hamburgse gewoontes

Moin moin! Deze begroeting kan de hele dag door en zul je vaak horen als je een winkel of café binnenstapt. Het is *Plattdeutsch*, een Noord-Duits dialect dat lijkt op het dialect dat in het noorden en oosten van Nederland wordt gesproken. Niet veel Hamburgers spreken het volledige dialect; de meesten gebruiken hier en daar losse woorden.

Hamburgers zijn bourgondiërs en houden van uit eten gaan, het liefst iedere dag en de hele dag door. De meeste cafés bieden *Frühstück* (ontbijt) aan, maar erg populair is het brunchen, ook door de week. Hierbij schuifel je, meestal van 9.00 tot 14.00 uur, langs een buffet en kun je zo veel eten als je wilt. De kwaliteit is

eigenlijk altijd goed, maar de prijzen verschillen nogal (5 euro tot 15 euro). Kinderen tot 6 jaar ontbijten en brunchen dikwijls gratis mee. Van 12.00 tot 15.00 uur zijn veel restaurants geopend voor de *Mittagstisch* (lunch), die vaak vele malen goedkoper is dan de avondkaart. Van 15.00 tot 18.00 uur is het tijd voor *Kaffee und Kuchen* (koffie met gebak). Dan stromen cafés, restaurants en taartwinkels vol.

's Avonds kun je terecht bij internationale restaurants, maar je merkt aan de meeste menukaarten dat Hamburg trots is op zijn Noord-Duitse keuken. De hipste restaurants laten zich steeds meer inspireren door oude zeemansgerechten; ze schotelen je hun moderne versie voor van bijvoorbeeld een traditionele *Labskaus* (puree van aardappel, pekelvlees, ui en rode bieten, met haring en spiegelei).

Kijk niet gek op als de bediening vraagt of je *getrennt* (apart) wilt betalen. Dat is namelijk heel gebruikelijk als je geen stelletje of met een groepje bent. Fooi geven is niet verplicht, maar wordt wel gewaardeerd.

Veel cafés en restaurants hebben geen vaste sluitingstijd, maar een 'open end'. Bij adressen in de gids waarvoor dit geldt, staat daarom alleen het tijdstip waarop het etablissement de deuren opent.

Winkels zijn van maandag tot en met vrijdag tot ongeveer 19.00 uur open, in het centrum tot 20.00 uur. Op zaterdag sluiten de meeste rond 16.00 uur. Op zondag zijn alle winkels en supermarkten gesloten. Toch iets nodig? Probeer het dan op de (grotere) treinstations. Musea zijn vaak wel op zondag open, maar op maandag gesloten.

Je zult het vast merken als je onderweg bent: mensen wachten geduldig tot het stoplicht op groen staat, ook wanneer er niemand te bekennen is. Dit is onderdeel van de normen en waarden van Duitsers; je geeft het goede voorbeeld.

Festivals en evenementen

Vooraf in het voorjaar en in de zomermaanden zijn er veel film-, kunst- en muziekfestivals op bijzondere plekken, verspreid over de hele stad. Voor een overzicht van alle activiteiten in de stad raadpleeg je hamburg.de/strassenfest. Hier volgt een selectie.

Tanz in den Mai – 30 april

Vroeger werden op 30 april boze geesten verjaagd, nu danst de hele stad de maand mei in. De dag daarna is immers Dag van de Arbeid, een vrije dag in heel Duitsland.

Hafengeburtstag – eerste of tweede weekend van mei

(hamburg.de/hafengeburtstag)

Dit is het grootste havenfeest ter wereld. Drie dagen lang wordt er gefeest, met liveoptredens langs het water, een botenparade en vuurwerk.

Elbjazz Festival – eind mei (elbjazz.de)

Driedaags internationaal jazzfestival. Tien podia staan op mooie en surrealistische plekken in en om de haven van Hamburg.

Japanisches Kirschblütenfest – eind mei

(hamburg.de/kirschbluetenfest-hamburg)

Tijdens dit kersenbloesemfeest wordt naar Japanse traditie het begin van de lente gevierd. Met vuurwerk aan het Alstermeer.

Weihnachtsmarkt – december (hamburg.de/weihnachtsmarkt)

Vanaf eind november tot aan Kerstmis staan overal in het centrum van de stad kerstmarkten, waar je glühwein drinkt en kerstinkopen doet. De grootste is op de Rathausmarkt, de chicste op de Jungfernstieg en de meest knusse op de Gänsemarkt.

Nationale feestdagen

In de regel zijn op feestdagen alle winkels dicht en de openingstijden van bezienswaardigheden kunnen afwijken. Naast de variabele religieuze feestdagen Goede Vrijdag, Pasen, Hemelvaartsdag, Pinksteren en Kerstmis, kent Hamburg de volgende feestdagen:

1 januari > Nieuwjaarsdag

1 mei > Dag van de Arbeid (vermijd 's avonds het Schanzenviertel in verband met de jaarlijkse rellen)

3 oktober > Dag van de Duitse eenheid

31 oktober > Hervormingsdag

Vervoer

Trein

Internationale **treinen** vanuit Nederland en België komen aan op het Hauptbahnhof (centraal station). Alle S-Bahnlijnen (trein) en U-Bahnlijnen (metro) vertrekken vanaf het Hauptbahnhof, dat is opgedeeld in Nord (noord) en Süd (zuid).

Auto

Kom je met de **auto** naar Hamburg, dan heb je geen milieusticker nodig voor het rijden in de binnenstad. Buiten het centrum is parkeren over het algemeen gratis. De Stresemannstraße, tussen de Kaltenkircher Platz en de Neuer Kamp, en de Max-Brauer-Allee in Altona, tussen de Chemnitzstraße, Gerichtstraße en Julius-Leber-Straße, en de Holstenstraße zijn gedeeltelijk afgesloten voor dieselvoertuigen die niet aan de euro 6-emissienorm voldoen. Dit wordt met borden aangegeven. In de Stresemannstraße geldt het verbod niet voor personenauto's. Zie hamburg.de/luftreinhaltung voor actuele informatie.

Vliegtuig

Vanaf Hamburgs enige **vliegveld**, Hamburg Airport Helmut Schmidt (HAM) in het noorden van de stad, ben je in 25 minuten met de S-Bahn op het Hauptbahnhof. Dit is de goedkoopste manier om in het centrum te komen. Deze treinen rijden elke 10 minuten en een kaartje kost ongeveer 3,70 euro. Een taxi van het vliegveld naar het centrum kost ongeveer 30 euro.

Openbaar vervoer

Alle S- en U-Bahnlijnen staan op de kaart achter in deze gids. Door de week rijden de **U-Bahn** en **S-Bahn** tot ongeveer 0.30 uur, vrijdag- en zaterdagavond rijden ze de hele nacht door.

Trein- en metrokaartjes (*hvv.de*) koop je bij een automaat op de stations. Je kunt ook de HVV-app downloaden, dan zijn de tickets iets goedkoper. Voor een rit van slechts een paar haltes koop je een Kurzstrecke-ticket, voor een rit binnen twee deelzones koop je een Nahbereich-ticket en binnen zone A+B een Großbereich-ticket. De tickets zijn altijd voor een enkele reis en je hoeft het kaartje niet af te stempelen.

3x in de buurt van het station

Rondom Hamburg Hauptbahnhof hebben we drie adressen geselecteerd voor een goed begin of goede afsluiting van je stedentrip.

1 Bij **Mutterland** kun je lokale lekkernijen scoren voor onderweg. Plaatsnemen in het café kan natuurlijk ook, waar je kunt brunchen, lunchen en dineren.

kirchenallee 19, +49 40471135011, mutterland.de, open ma-di & zo 9.00-18.00, café wo-za 9.00-20.00, za-zo 8.00-20.00

2 Genieten van Duitse *Kaffee und Kuchen* in de creatieve sfeer van het Museum für Kunst und Gewerbe bij **Destille**.

steintorplatz 1, +49 402803354, destilleimmuseum.de, open di-zo 11.00-17.00

3 Zin in een hamburger met een twist? Bij **Shiso Burger** haal je Japanse hamburgers. Vooral de gegrilde zalmburger is een aanrader. Ze hebben ook vegetarische opties met tofu of portobello.

bughenagenstraße 23, +49 4074304110, shisoburger.de, open ma-do 12.00-21.00, vr-za 12.00-21.30, zo 14.30-20.30/

Ideaal zijn de 9-Uhr-Tageskarte (geldig vanaf 9.00 tot 6.00 uur de volgende dag), de 9-Uhr-Gruppenkarte (voor maximaal vijf personen) of de 3-Tage-Karte (geldig op de dag van aankoop plus de twee volgende dagen). Deze kaarten zijn ook geldig in de **bus** en op de pont.

Een kaartje voor de bus koop je in de bus zelf of met de app. **Nachtbussen** herken je aan een 600-nummer.

Taxi

Taxi's kun je op straat aanhouden of per telefoon bestellen. De startprijs ligt rond de 4 euro; daarna betaal je bij korte ritjes (tot 9 kilometer) zo'n 2,70 euro per kilometer en daarna 2 euro per kilometer. De twee grootste taxicentrales zijn Taxi Hamburg (+49 040666666) en Hansa Taxi (+49 040211211). Je kunt ook een **elektrische shuttlebus** bestellen met de Moia-app, die je deelt met anderen.

Steps en scooters

Praktische vormen van transport zijn de **elektrische steps** en **scooters** die je met een app kunt boeken. Steps boek je bijvoorbeeld bij Lime, Tier en Bolt. Scooters boek je bij Felyx of Emmy.

Veerpont

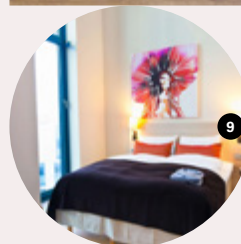
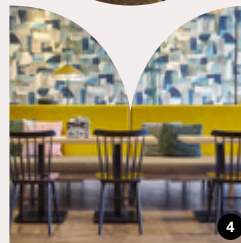
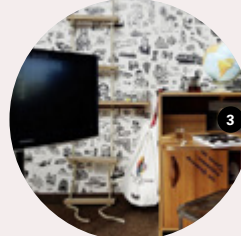
De hoofdaanlegsteiger van de **veerpont** Hadag-Hafenfähre is Landungsbrücken. Lijn 62 is de belangrijkste en doet Fischmarkt, Dockland, Neumühlen/Övelgönne (Elbstrand) en Finkenwerder aan. Fietsen kunnen mee. Overdag vaart er elke 15 minuten een veerpont en 's avonds elk halfuur, van ongeveer 6.00 tot 23.00 uur.

Fietsen

Hamburg kun je prima met de **fiets** ontdekken. De stad is grotendeels vlak en er worden steeds meer fietspaden aangelegd. Hamburg is echter ook een drukke stad en de fietspaden zijn niet overal even goed aangegeven. Een helm is niet verplicht, maar de meeste Duitsers dragen er wel een. De politie controleert streng en deelt stevige boetes uit als je zonder licht of door rood fietst.

Hamburg heeft een **huurfietsensysteem**. Overal in de stad zie je de solide rode fietsen van StadtRAD Hamburg staan (stadtrad.hamburg.de). Met je creditcard kun je in de app of bij een Stadtradstation eenvoudig een account aanmaken en fietsen huren en inleveren. Het eerste halfuur van elke rit is gratis, daarna betaal je 0,10 euro per minuut, met een maximum van 9 euro per dag.

Een van de mooiste fietsroutes is de HafenerlebnISRoutE, die je gratis kunt downloaden op de site van de Hamburger Hafen (hafen-hamburg.de). Wil je graag zelf een route uitstippelen? Dat kan met de Fahrrad-Routenplaner-app (hamburg.de/radroutenplaner). Als je liever met een gids op pad gaat, kijk dan eens bij de fietstours van bijvoorbeeld Hamburg City Cycles (hcitycycles.de) of Zweiradperle (zweiradperle.hamburg). Zowel bij Hamburg City Cycles als bij Zweiradperle zijn de tours inclusief fiets en zijn er ook fietsen beschikbaar voor losse verhuur.

Bekijk nog veel meer leuke hotels en appartementen uit onze selectie via deze QR-code en ontdek alle voordelen van boeken bij Time to Momo.

Top 10 Hotels

- 1 Met goed Japans restaurant > **The Nikolai Hamburg**

- 2 Modern designhotel met spa en wijnbar > **Barcelo Hamburg**

- 3 Slapen in een retro-designmix in een van de 170 'hutten' > **25hours Hotel Hamburg HafenCity**

- 4 Budgethotel in een levendige buurt > **The Niu Fusion**

- 5 Mooi en fris hotel in het centrum van de stad > **Ruby Lotti**

- 6 Appartementen op de rand van het centrum en St. Georg > **Eric Vokel Boutique Apartments**

- 7 Met het openbaar vervoer voor de deur > **sylic. Apartmenthotel**

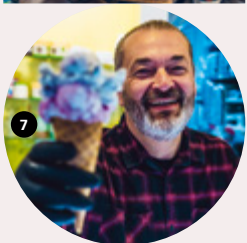
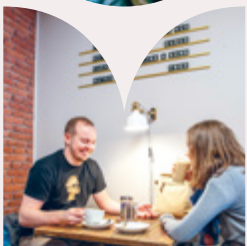
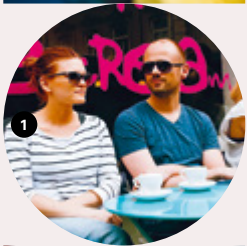
- 8 Compleet uitgeruste appartementen en studio's. Met zwembad! > **Adina Apartments**

- 9 Luxehotel met een topontbijt > **Scandic Hamburg Emporio**

- 10 Klassiek hotel, maar ruim, comfy en in het centrum > **Lindner Hamburg Am Michel**

Top 10

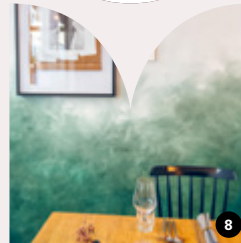
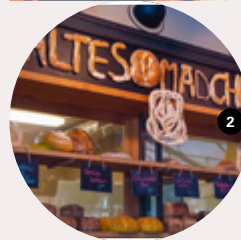
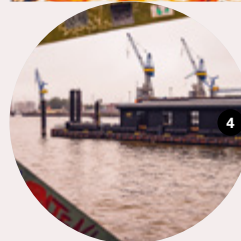
Kaffee und kuchen

- 1 **Herr Max:** thee en taart tussen de locals tot 21.00 uur > p. 69
- 2 De *Kuchen* bij **Gretchens Villa** komen uit de eigen bakkerij ernaast > Marktstraße 142
- 3 Plantaardig en zonder extra suikers bij **ÆNDRÉ** > Lehmweg 31A
- 4 25 soorten koffie bij **Elbgold Röstkaffee** (en ze zijn allemaal even lekker) > p. 67
- 5 Gebakjes en macarons bij **Zuckermonarchie** > Taubenstraße 15
- 6 In het zonnetje bij **Feels like Coffee & Art** > Hütten 54
- 7 Weer of geen weer, eet ijs van **Eisliebe** > p. 109
- 8 Bijkomen met een stuk taart van **Café Johanna** > p. 125
- 9 Goede koffie met een brownie bij **Codos** > p. 89
- 10 In het park bij **Park Café Planten un Blumen** > Holstenwall 30

Top 10

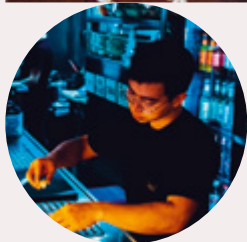
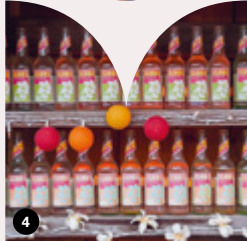
Restaurants

- 1 Dineren in romantische sferen doe je bij **Il Cantuccio** > Eppendorfer Landstraße 36
- 2 Burgers eten en bieren proeven bij **Altes Mädchen** > p. 67
- 3 **Anno 1905** serveert Hamburgse *Labskaus* > Holstenplatz 17
- 4 Cocktails drinken en dineren op een drijvend ponton op de Elbe bij **Liberté** > p. 102
- 5 Traditionele Duitse keuken en bier bij **Thämers** > Großneumarkt 10
- 6 Exotisch eten met havenzicht bij **Salt & Silver** > p. 105
- 7 Laat je verrassen door zowel het interieur als het mediterrane menu bij **Nil** > p. 133
- 8 Ga naar **Hæbel** voor een Scandinavische ervaring > p. 129
- 9 Schnitzel eten in de Duitse bistro **Frau Möller** > Lange Reihe 96
- 10 Voor fijnproevers en liefhebbers van Duitse wijnen is er restaurant **Witwenball** > p. 65

Top 10

Avondje uit

- 1 Cocktails *with a view* bij **Clouds Heaven's Nest** > Reeperbahn 1
- 2 Bij **Kulturhaus Dreiundsiebzig** vind je vier verschillende clubs onder een dak > Schulterblatt 73
- 3 Voeg je bij de locals in **Aurel**, in het warme interieur of op de stoep voor de deur > p. 109
- 4 Drink een cocktail met havenzicht in een comfy strandstoel bij **StrandPauli** > p. 126
- 5 Margarita's met een twist proef je bij **The Chug Club** > p. 126
- 6 Muziek in een oude bunker: **Übel & Gefährlich** > Feldstraße 66
- 7 Neem een bier-met-schnaps bij de **Tipsy Baker Bar** > p. 30
- 8 Cocktails op hoogte bij **Puzzle Bar** in Hafencity > p. 45
- 9 **Laundrette** is een wasserette en cocktailbar ineen > p. 109
- 10 Proef een van de vele whiskys die de klassieke, Amerikaanse **Berglund Bar** rijk is > p. 89

Routebeschrijving 1 (circa 9,1 kilometer)

Begin bij U-Bahnstation Rödingsmarkt. Sla linksaf en loop over de Heiligengeistbrücke richting de Michaelisbrücke voor een kop koffie 1. Ga de Admiralitätsstraße in om galleries te bezoeken 2. Wandel terug, steek de Stadthausbrücke over en loop door de Neuer Wall. Ga links het Palaishof in en loop verder door de Hofjes 3. Steek na het Bleichenhof de Große Bleichen over en loop verder over de Hohe Bleichen 4 5 richting de Gänsemarkt 6. Loop terug via de ABCstraße en ga aan het einde rechtsaf. Ga links de Speckstraße in 7 8, loop rechts door de Bäckerbreitengang en sla rechtsaf. Loop door de Valentinskamp, ga rechts de Gänsemarkt op en loop verder over de Jungfernstieg naar het Nivea Haus 9. Geniet een stukje verder van het uitzicht en koop delicatessen 10. Ga rechts de Neuer Wall in en loop bij nummer 13 linksaf door de passage 11. Ga rechts de Alsterarkaden op en linksaf de brug over. Bezoek rechts een bijzondere tentoonstelling 12 en bewonder het Rathaus 13. In de kelder kun je terecht voor de lunch 14 of loop schuin naar links de Rathausstraße in voor andere opties 15 16. Ga aan het einde linksaf en bezoek de kerk 17. Steek de Domplatz over voor het kantoor van *Die Zeit* 18. Loop om de hoek via de Speersort rechts de Kattrepel in om een wijntje te drinken 19 of Turks te eten 20. Bewonder aan de overkant het historische pand 21. Ga de Burchardplatz, Mohlenhofstraße en dan het Jakobikirchhof door voor een *Currywurst* 22. Ga naar rechts, door de Mönckebergstraße, en wandel rechtdoor naar het Levantehaus 23. Loop door en ga linksaf via de Lange Mühren naar een vintagewinkel 24. Neem vervolgens de eerste straat rechts. Links zie je de Hamburger Kunsthalle 25. Steek de brug over. Ga aan het einde van de Ernst-Merck-Straße 26 quasi-rechtdoor de Lange Reihe in 27 28 29 30 31 32. Loop links de Schmilinskystraße in en ga bij de Alster linksaf. Maak vanaf hier een rondvaart 33. Loop door via het park en steek over om bij de Lombardbrücke een foto te maken 34. Loop terug, ga via de brug het water over en wandel vervolgens onder de brug door naar de andere kade. Ga verder rechtdoor over de Esplanade en drink een borrel 35 of eet een Italiaans visje 36. Loop door via de Colonnaden, ga rechtdoor voor vintage 37 of ga rechts voor een afsluitende avond bij de Staatsoper 38.

Route 1

Altstadt, Neustadt & St. Georg

Over de wijken

De binnenstad van Hamburg bestaat uit twee delen, die gescheiden worden door de Alster: **Altstadt** en **Neustadt**. Het imposante **Rathaus** (stadhuis) is het middelpunt van de twee stadsdelen. Het **Alstermeer** zelf is verdeeld in de kleinere **Binnenalster** en de grotere **Außenalster**.

Bij een brand in 1842 werd een vierde van de toenmalige stad verwoest. Onder andere het Rathaus en twee kerken zijn compleet afgebrand. Hierdoor kreeg de stad de gelegenheid de infrastructuur te moderniseren. Kenmerkend voor de architectuur van na de brand zijn klassieke vormen, geleend van Italiaanse steden. Die zie je bijvoorbeeld terug in de ronde bogen van de **Alsterarkaden** aan het zwanenmeertje naast het Rathaus.

Tegenwoordig zijn Neustadt en Altstadt Hamburgs belangrijkste winkel- en zakenwijken; woonhuizen vind je er amper. Hier zijn veel banken, verzekeraars en uitgeverijen gevestigd. Tussen de middag en na kantoortijd zitten de vele deftige restaurants dan ook direct vol. In de **Mönckebergstraße** en de **Spitalerstraße** zitten grote winkelketens. Toch zie je hier ook mooie panden, zoals het **Levantehaus**. Kijk dus vooral af en toe omhoog. **Neuer Wall** en **Große Bleichen** zijn de chique winkelstraten. Hier vind je designermerken en het luxe warenhuis **Alsterhaus**. Aan de kop van de Binnenalster ligt de bekende **Jungfernstieg**, waar de chique winkelstraten samenkomen. Het is een plek om van het uitzicht te genieten of op een rondvaartboot te stappen.

De wijk **St. Georg** heeft multiculturele flair. De belangrijkste straat is de **Lange Reihe**, het hart van de lhbtqi+-buurt. Het is er levendig, met veel cafés, restaurants en winkels.

Handig!
Volg deze route ook via de **Time to Momo**-app zie p. 152

Haal alles uit jouw route

Voor wie: deze route is een goede kennismaking met Hamburg. Onderweg kom je belangrijke historische gebouwen tegen, zoals het Rathaus **13** en het Levantehaus **23**. Vintageliefhebbers slaan hier hun slag. **4 24 37**

Beste tijd: een boottochtje over de Alster **33** mag eigenlijk niet ontbreken op deze route, dus ga bij voorkeur op een zonnige dag. Dan is ook het uitzicht vanaf de Lombardsbrücke **34** op zijn mooist.

Fietsen: kan, maar je bevindt je wel in het winkelhart van de stad. In de buurt van de winkelstraten kan het dus (te) druk zijn.

Ook de moeite waard: pak je de fiets? Maak dan een rondje om de Alster (**1** + p. 141). Je komt onder andere langs de Imam-Ali-Moschee en kunt een kano huren om de stad vanaf het water te aanschouwen.

Goed te combineren met: route 2.

Weinig tijd? Dit zijn de hoogtepunten: **3 8 10 13 33**

Mijn notities voor route 1

Altstadt, Neustadt & St. Georg

- 1** Erste Liebe Bar
- 2** Galerierundgang Fleetinsel
- 3** **Stadhöfe**
- 4** Secondella
- 5** Edmondo
- 6** Thomas I Punkt
- 7** Nasch
- 8** **Gängeviertel**
- 9** Nivea Haus
- 10** **Alsterhaus**
- 11** Saliba
- 12** Bucerius Kunst Forum
- 13** **Rathaus**
- 14** Das Parlament
- 15** Café Paris
- 16** Le Lion
- 17** St. Petri Hauptkirche
- 18** Helmut-Schmidt-Haus / Hofbräu Wirtshaus
- 19** Die Alte Druckerei
- 20** Bona'me
- 21** Chilehaus
- 22** Mö-Grill
- 23** Levantehaus
- 24** Vintage & Rags
- 25** Hamburger Kunsthalle
- 26** Mutterland
- 27** Lagerhaus
- 28** The Art of Hamburg
- 29** Cox
- 30** Koppel 66 / Café Koppel
- 31** Café Gnosa
- 32** An Vegan House
- 33** **Alster-Kreuzfahrt**
- 34** Lombardsbrücke / Dampfboot Wartezimmer
- 35** Topsy Baker Bar
- 36** Fischfeinkost Delikatessen des Meeres
- 37** Rudolf Beaufays Superior Vintage Style
- 38** Hamburgische Staatsoper

Dit wil ik niet missen!

Top 10 Zondag

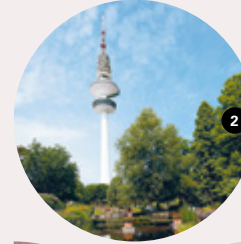
Legenda

- Bezienswaardigheden
- Eten & drinken
- Shoppen
- Leuk om te doen
- Ook de moeite waard (p. 138)

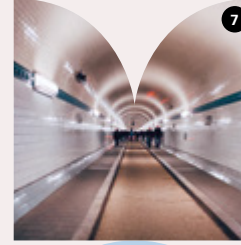
6

1 Fotografieliefhebbers maken graag een stop bij de gave exposities in de **Deichtorhallen** > p. 42

2

2 Maak een wandeling door het mooiste park van Hamburg: **Planten un Blomen** > p. 75

7

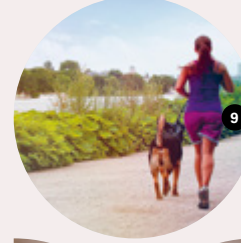
3 Brunch met warme wafels in **Salon Wechsel Dich** > Grindelhof 62

4 Verken de Alster op een supboard van **Supper Club** > p. 97

5 Wandel door het Treppenviertel in **Blankenese** > p. 142

6 Geniet van het uitzicht vanaf de **Elbphilharmonie** > p. 56

7 Wandel door de **Alter Elbtunnel** en pauzeer met **Currywurst** van de **Imbiss** > p. 135

9

8 Sta vroeg op en ga naar de **Altonaer Fischmarkt** > p. 114

9 Wandel of fiets een **rondje om de Alster** > p. 141

10 Bewonder de stad vanuit een ander perspectief tijdens een **Große Hafensrundfahrt** > p. 134

Bezienswaardigheden

- **12** Het **Bucerius Kunst Forum** bevindt zich naast het Rathaus, in een neo-classicistisch gebouw waarin vroeger een bank gevestigd was. Elk jaar worden er door gerenommeerde curatoren vier hoogwaardige exposities georganiseerd, met werken van de oudheid tot nu. De grote museumwinkel biedt een breed assortiment kunstboeken en ansichtkaarten. Kijk op de website voor een overzicht van de actuele tentoonstellingen.

museum / kunst / boeken rathausmarkt 2, buceriuskunstforum.de, open ma-wo & vr-zo 11.00-19.00, do 11.00-21.00, entree € 12, u-bahn 3 rathaus

- **13** Hamburgs trots is het kolossale **Rathaus**, gebouwd in neorenaissance-stijl. Het is het vijfde stadhuis in de geschiedenis van de stad. Eerdere stadhuizen werden door oorlog en bij de brand van 1842 verwoest. Binnen zijn de zalen met ornamenten een bezoek waard, maar vergeet ook het binnenhof met de mooie fontein niet. Je kunt er zelf naar binnen of mee met een rondleiding. Voor het stadhuis is 's winters de grootste kerstmarkt van Hamburg.

politiek / tour / markt rathausmarkt 1, hamburg.de/rathaus, open dagelijks 8.00-18.00, zie website voor tijden rondleiding, entree gratis, rondleiding € 7, u-bahn 3 rathaus

- **17** De oorspronkelijk gotische **St. Petri Hauptkirche** werd na de brand van 1842 herbouwd in neogotische stijl. De meeste kunstwerken van voor de brand zijn bewaard gebleven, onder andere het gotische madonnabeeld uit 1470. De bronzen deurklopper met leeuwenkop uit 1342, het bekendste kunstwerk van de kerk én het oudste van de stad, vind je op de linkerkerkdeur die naar de toren leidt.

religie / toren / kunst bei der petrikirche 2, sankt-petri.de, open ma-di & do-vr 10.00-18.00, wo 10.00-19.00, za 10.00-17.00, zo 9.00-20.00, entree gratis, u-bahn 3 rathaus

- **18** Het **Helmut-Schmidt-Haus** is het gebouw van *Die Zeit*, het favoriete weekblad van intellectueel Duitsland. Het imposante bouwwerk dankt zijn naam aan de vroegere bondskanselier Helmut Schmidt, die na zijn politieke carrière uitgever van het blad was. Bij de oplevering in 1938 was het pand bedoeld voor de Hamburgse krant van de nazi-partij NSDAP. Tijdens de oorlog werd het verwoest. In 1946 werd het herbouwd en trok de redactie van *Die Zeit*

erin. Op de begane grond bij **Hofbräu Wirtshaus** ontstaat 's avonds een biergarten.

architectuur / historie / borrel speersort 1, open restaurant ma-do 11.00-0.00, vr-za 11.00-1.00, zo 10.00-0.00, u-bahn 3 mönckebergstraße, rathaus

- **21** Het **Chilehaus** van Fritz Höger uit 1924 is een experimentele combinatie van een traditioneel bakstenen gebouw met een modernistisch ontwerp. Het imposante gebouw van tien verdiepingen, dat met zijn puntige gevel op de boeg van een schip lijkt, raakte internationaal bekend als symbool van expressionistische architectuur en staat sinds 2015 op de Werelderfgoedlijst van Unesco. Naast kantoren en woningen biedt het gebouw onderdak aan restaurants en de winkel **Manufactum**.

architectuur / warenhuis tussen pumpen en burchardstraße, onderdoorgang via fischertwiete, chilehaus.de, manufactum.de, chilehaus niet open voor publiek, manufactum ma-za 10.00-19.00, u-bahn 1 meißberg

- **25** De **Hamburger Kunstthalle** is het belangrijkste kunstmuseum van Hamburg. Door het brede aanbod aan stromingen valt er veel te ontdekken. De collectie bestaat uit beeldende kunst vanaf de middeleeuwen tot nu, met nadruk op de

19e-eeuwse Duitse romantiek. Verder zijn er ook werken te zien van Rembrandt, Monet en Rodin. De in 1997 geopende moderne dependance herbergt moderne kunst vanaf de jaren 60 met werk van onder anderen Richard Serra, Sigmar Polke en Georg Baselitz.

museum / kunst glockengießerwall 5, hamburger-kunsthalle.de, open di-wo & vr-zo 10.00-18.00, do 10.00-21.00, entree € 16, u-bahn 1, 2, 3, 4 hauptbahnhof

Eten & drinken

- **1** *'Die erste Liebe vergisst man nicht'* is de uitdrukking waar deze creatieve bar zijn naam aan dankt. De inrichting van **Erste Liebe Bar** is minimalistisch-chic, met strak zwart design en marmeren elementen. Naast koffie heb je er thee, sandwiches en bio-muesli's. De marmercake is ook een aanrader.

ontbijt / lunch / tussendoor michaelisbrücke 3, insta @ersteliebebar, open di-vr 8.00-18.00, za 9.30-18.00, prijs €, u-bahn 3 rüdingsmarkt

- **5** Het belangrijkste is natuurlijk het goede eten, maar ook de aankleding van **Edmondo** is bijzonder, met kleurrijke wanden, een glanzende bar en overall grappige kunstobjecten. Je kunt hier Napolitaanse pizza's bestellen, maar ook een uitgebreid Italiaans menu met meerdere gangen. Ze hebben een goed terras. Reserveren is aan te raden.

lunch / diner / terras hohe bleichen 17, bigsquadra.com/restaurants/edmondo-hamburg, open ma-do 12.00-15.30 & 17.30-23.00, vr-zo 11.30-15.30 & 17.30-23.30, prijs €, u-bahn 2 gänsemarkt

- **7** Café **Nasch** is ontstaan in het vrijgevochten Gängeviertel en wordt met plezier gerund door Julia en Nele. Je kunt hier terecht voor een vegan variant van *Kaffee und Kuchen*. Naast de vaste kaart hebben ze doordeweeks ook nog wisselende gerechten zoals quiches, wraps en salades. In het weekend kun je hier goed ontbijten.

ontbijt / lunch / tussendoor caffamacherreihe 49, +49 04035581185, cafenasch.de, open dagelijks 9.30-18.00, prijs €, u-bahn 2 gänsemarkt

- **11** Je kijkt uit op de Alster, maar proeft Syrië in de kruidige, overwegend vegetarische gerechten die bij **Saliba** worden geserveerd. Geen plek meer vrij op

Route 1 • Altstadt, Neustadt & St. Georg

het terras onder de Alsterarkaden? Ga dan binnen de smalle trap op naar boven, waar het versierd is met Syrische ornamenten. Een aanrader voor het voorgerecht is het *Mazza*-menu (genoeg voor twee personen). Heb je geen grote trek, dan kun je ook fingerfood bestellen of bijkomen met rozenthee en een stuk taart. Ze verkopen ook hun eigen kookboeken.

all-day / terras neuer wall 13, +49 040345021, saliba.de, open dagelijks 9.00-22.00, prijs €, u-bahn 1, 3, s-bahn 1, 3 jungfernstieg, u-bahn 3 rathaus

- 14 In de oude wijnkelder van het Rathaus huist nu het chique restaurant **Das Parlament**. De inrichting is een geslaagde mix van traditie en modern design, met grote zuilen in een gewelfde zaal. Daarin vind je een lange bar die wordt verlicht met designlampen. Het eten is traditioneel Duits. Je kunt hier ook prima alleen wat drinken aan de bar. Op de binnenplaats van het Rathaus bevindt zich het terras.

lunch / diner / terras rathausmarkt 1, +49 040334680210, parlament-hamburg.de, open di-wo 12.00-16.00, do-za 12.00-16.00 & 17.00-23.00, prijs €, u-bahn 3 rathaus

- 15 **Café Paris** is een klassieker. Het is hier net als in Frankrijk, compleet met Frans sprekende obers, piepkleine tafels op de stoep en een menukaart vol Franse begrippen. Let binnen op het Jugendstilplafond met beschilderde tegels.

all-day rathausstraße 4, +49 04032527777, cafe-paris.net, open ma-za 9.00-0.00, zo 9.30-23.00, prijs €, u-bahn 3 rathaus

- 16 Achter de zware deur met deurbel vind je een cocktailbar met klasse. Zacht licht, bruin- en goudtinten, gedecoreerd behang, comfortabele banken en bar-krukken: bij **Le Lion** kun je je even afsluiten van de buitenwereld onder het genot van een exclusieve cocktail.

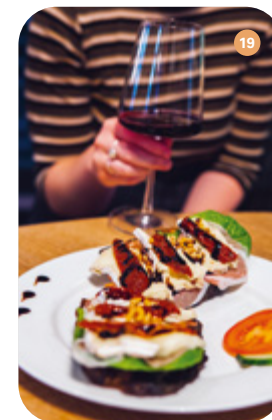
borrel rathausstraße 3, +49 040334753780, lelion.net, open ma-za 17.00-1.00, u-bahn 3 rathaus

- 19 **Die Alte Druckerei** is een wijnbar met een industriële, moderne uitstraling. Dit is een verstopt plekje waar werkend Hamburg 's avonds naborrelt met een uitgebreide wijnkaart en antipasti. Daarnaast hebben ze een paar wisselende kleine gerechten, ideaal om te delen. Alle ingrediënten komen uit de regio.

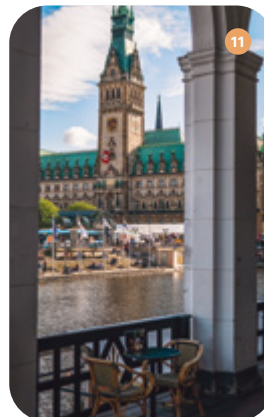
borrel / diner kattrepel 2, +49 01707013786, die-alte-druckerei.de, open di-za 16.30-1.00, prijs €, u-bahn 1 meißberg

19

19

11

20

35

20

- **20 Bona'me** betekent 'ons thuis' in het Koerdisch en de oprichters willen ook dat het zo voelt als je hier eet. Je bestelt en haalt zelf de gerechten bij de open keuken, waarna je een plekje uitzoekt in het restaurant of buiten op het terras. Ze staan bekend om hun mezze, verschillende hapjes die je met elkaar deelt. Ook het uitgebreide ontbijt is een aanrader; ga bijvoorbeeld voor de halloumi-burger of de Turkse bagel met roerei en *sucuk* (Turkse worst).

all-day / terras burchardstraße 17, +49 04032870170, bona-me.de, open ma-vr & zo 9.00-23.00, za 9.00-0.00, prijs €, u-bahn 1 meißberg

- **22** Voor de meeste Hamburgers is een curryworst bij **Mö-Grill** vaste prik tijdens een dagje shoppen. Staand aan de kiosk met een broodje of frietje erbij. Je hoeft niet eens de straat over te steken; de populaire snackbar zit aan beide kanten van het pleintje bij het U-Bahnstation.

streetfood mönckebergstraße 11, +49 040336721, moegrill.de, open dagelijks 10.00-19.00, u-bahn 3 mönckebergstraße

- **29** Restaurant **Cox** zal je niet snel teleurstellen. De moderne keuken – een cross-over van Frans en Noord-Duits – is uitstekend. Midden in de diverse buurt St. Georg zorgen de ontspannen sfeer, de bistro-achtige inrichting en het publiek voor een mooie avond. Je kunt hier ook terecht voor een luxe lunch.

lunch / diner lange reihe 68, +49 040249422, restaurant-cox.de, open di-vr 12.00-14.30 & 18.00-22.30, za 12.00-22.30, prijs €, u-bahn 1, 2, 3, 4 hauptbahnhof, s-bahn 1, 2, 3, 11, 21, 31 hauptbahnhof

- **31** Eigenlijk zou je tuttige dames met hoedjes verwachten in dit chique café in jaren 30-stijl, maar in **Café Gnosa** komt de Hamburgse lhbtiq+-scene samen voor *Kaffee und Kuchen*, lunch of diner. Er hangt een informele sfeer en iedereen is van harte welkom om aan te schuiven.

all-day lange reihe 93, +49 040243034, insta @cafe_gnosa, open ma-do & zo 10.00-23.00, vr-za 10.00-0.00, prijs €, u-bahn 1, 2, 3, 4 hauptbahnhof, 1 lohmühlenstraße, s-bahn 1, 2, 3, 11, 21, 31 hauptbahnhof

- **32** Vietnamees en vegan gaan goed samen, bewijzen ze bij **An Vegan House**. Op het menu hebben ze twee concepten: *big five* en *super bowls*. Bij het eerste krijg je een grote maaltijd in de vorm van een soep of een bowl en bij